

มหาวิทยาลัยสยาม
Siam University

100-107

อารยธรรมศึกษา

Version :1:2553

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป >> <http://elearning.siam.edu>

วรรณกรรมไทย

อาจารย์สมชาย สายสุขสวัสดิ์

ความหมายของวรรณกรรมไทย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ วรรณกรรมไทย

- เหตุการณ์บ้านเมือง
- ภาวะผู้นำ
- อุปกรณ์การผลิตวรรณกรรม
- การศึกษาของพลเมือง
- อิทธิพลจากสังคมภายนอก

ประเภทของวรรณกรรมไทย

- การแบ่งตามลักษณะการประพันธ์
- การแบ่งตามลักษณะเนื้อหา

การแบ่งตามลักษณะการประพันธ์

- ประเภทร้อยกรอง
- ประเภทร้อยแก้ว

การแบ่งตามลักษณะเนื้อหา

วรรณกรรมเกี่ยวกับศาสนาและคำสอน

- วรรณกรรมศาสนา เช่น ไตรภูมิพระร่วง มหาชาติ คำหลวง
- วรรณกรรมคำสอน เช่น โคลงโลกนิติ สุภาษิตสอนหญิง

การแบ่งตามลักษณะเนื้อหา

วรรณกรรมเกี่ยวกับประเพณีและ

พิธีกรรม เช่น ลิลิตโองการแช่งน้ำ คำ

ฉันท์ดุश्ฎิสังเวยกล่อมช้าง และ พระราช

พิธีสิบสองเดือน.

การแบ่งตามลักษณะเนื้อหา

วรรณกรรมเชิงประวัติความเป็นมา จำแนกเป็น 2 ประเภทคือ

- ประเภทบันทึกเชิงศิลาจารึกหลักที่ 1 พระราชพงศาวดาร กรุงศรีอยุธยา ฉบับหลวงประเสริฐอักษรนิติ (แบบ ตาลลักษณ์)
- ประเภทสดุดีเกียรติคุณ เช่น ลิลิตยวนพ่าย ลิลิตตะเลงพ่าย โคลงยอพระเกียรติพระเจ้ากรุงธนบุรี

การแบ่งตามลักษณะเนื้อหา

วรรณกรรมนิทาน ร้อยกรอง

- ประเภทลิลิต เช่น ลิลิตพระลอ ลิลิตเพชรมงกุฎ ลลิตีทราคริต
- ประเภทฉันท์ เช่น เสือโคคำฉันท์ สมุทรวนิษัฒคำฉันท์ สามัคคีเภทคำฉันท์
- ประเภทกาพย์ เช่น กาพย์พระไชยสุริยา กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน
- ประเภทกลอน ส่วนมากเป็นกลอนสุภาพ หรือ นิทานคำกลอน เช่น พระอภัยมณี สิทโภภพ ขุนช้างขุนแผน

การแบ่งตามลักษณะเนื้อหา

วรรณกรรมบทละคร

- ละครชาตรี เช่น พระรอด มโนราห์
- ละครนอก เช่น ไกรทอง สังข์ทอง เงาะป่า
- ละครใน เช่น รามเกียรติ์ อิเหนา

การแบ่งตามลักษณะเนื้อหา

วรรณกรรมนิราศ เช่น นิราศเมืองแกลง
นิราศภูเขาทอง นิราศพระปฐม

วรรณกรรมปัจจุบัน

- วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี
 - เรื่องสั้น เช่น เหมืองแร่ ฟ้ายับกิน
 - นวนิยาย เช่น ละครแห่งชีวิต ข้างหลังภาพ ผู้ชนะสิบทิศ
- วรรณกรรมประเภทสารคดี
 - สารคดีท่องเที่ยวเช่น ไกลบ้าน ย่ำแดนมังกร มุ่งไกลในรอยทราย
 - สารคดีชีวประวัติ เกิดวังปารุสก์ สนมเอกพระพุทธรเจ้าหลวง
 - สารคดีให้ความรู้ เช่นพระราชพิธีสิบสองเดือน ไทยรบพม่า พม่าเสียเมือง

เอกสารอ้างอิง

- เดชบดินทร์ รัตน์ปิยะภาภรณ์และคณะ , ไทยศึกษา, กทม: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น , 2550
- สิทธา พิณีจภูวตลและคณะ,ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย, กทม:โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2514
- บุญยงค์ เกศเทศ, ประวัติศาสตร์วรรณกรรม , กทม: ทิพย์อักษรการพิมพ์ , ไม่ ปราบกฏปีที่พิมพ์.

คำถามท้ายบท

- 1.ให้นักศึกษาอธิบายความหมายของวรรณกรรม ตามความเข้าใจของตนเอง มาพอสังเขป และขอให้ยกตัวอย่าง งานวรรณกรรมไทยที่ตนเองชอบ/รู้จัก พร้อมเหตุผลว่ามีความสอดคล้อง ความหมายของตนอย่างไร
- 2.ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์วรรณกรรมไทย มีอะไรบ้าง พร้อมอธิบาย แต่ละปัจจัยว่ามีลักษณะเช่นใด
- 3.ให้นักศึกษายกตัวอย่างวรรณกรรมไทย รู้จักมาสัก 1 เรื่อง พร้อมอธิบายประวัติความเป็นมา และมีเนื้อหาที่สะท้อนสภาพสังคม ที่วรรณกรรมนั้นกำเนิดขึ้นอย่างไรบ้าง
- 4.ให้นักศึกษาอธิบายวรรณกรรมไทยยุคอดีตกับปัจจุบันว่ามีความเหมือนและต่างกัน อย่างไร พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
- 5.ให้นักศึกษาอธิบายถึงบทบาทและความสำคัญของวรรณกรรมต่อสังคม และชีวิตของมนุษย์ แต่ละคนอย่างไรบ้าง พร้อมยกตัวอย่างวรรณกรรมมารองรับคำอธิบายของตน